

**АКАТИСТ СВЕТОМ ЈОВАНУ БРАНКОВИЋУ
ДЕСПОТУ СРБСКОМ
(10. / 23. децембар.)**

Кондак 1.

Господ, који управља приликама нашег живота, и једне ставља за господаре, а друге за слуге, тебе, свети Јоване, изабра да будеш господар народу Србском. Али ти, имавши од малена страх Божји у себи, био си слуга и народу своме, и Господу, кога си безмерно волео. Зато као онај који си стекао велику слободу код Бога, измоли нам милост Његову и опроштај сагрешења наших, да би могли радосно да ти кличемо: Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Икос 1.

У тешком и смутном времену, када је Србски народ био као стадо без пастира, ти си, свети Јоване, са светом породицом твојом, дошао на чело његово, помажући му да се одбрани и од Турака, али и од лукавих латина, који су желели да Србе преведу папској вери. Храбро водећи народ свој као Мојсије преко пустиње, и Божијом руком чуван, удостојио си се да ти молитвено овако певамо:

Радуј се, избрани сасуде Духа Светога!
Радуј се, добри пастиру словесног стада Христовог!
Радуј се, верни слуго Господа Христа!
Радуј се, Богом прослављени у Царству Небеском!
Радуј се, свети вођо Србскога народа!
Радуј се, дивна латице свете породице Бранковаћа!
Радуј се, светлости онима који у ропству беху!
Радуј се, чврсти бедеме Православља!
Радуј се, украшени доме Свете Тројице!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 2.

Од утробе матере своје, ти би назначен за службу Богу, јер тебе, свети Јоване, изродише свети родитељи, Стефан и Ангелина, у Албанији, далеко од земље Србске, и далеко од свога рода, али у Вери Православној. А одрастао си у Западној Италији, опет далеко од дедовине, али се и оданде чуо твој и родитеља твојих тужни глас, упућен Господу: Алилуја!

Икос 2.

Дом родитеља твојих, свети Јоване, био је украшен сваким благочешћем. У њему си са мајчиним млеком, пио и Божанску науку Господа Христа. Твоје добром васпитању су допринели и православни монаси који су били чести гости дома твога. Они су у теби будили осећаје вечности и неугасиву љубав ка Христу. Зато ти сложено узносимо овакве похвале:

Радуј се, јер си Христове заповести од младости заволео!
Радуј се, Богобојажљиви Анђеле Божији!
Радуј се, светли изданче благочестивих родитеља!
Радуј се, јер си кроз њих слушао Господа Христа!

Радуј се, монаха благочестивих љубитељу!
Радуј се, похвало рода Србскога!
Радуј се, благодатни облаче росни који срца верних орошаваш!
Радуј се, родна лозо Духом Светим насађена!
Радуј се, надо наша на Суду Божијем!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 3.

После смрти оца твога Стефана, блажени Јоване, мајка твоја Ангелина, у туђини, далеко од рода Србског, благочестиво је, и са сузама упућеним Господу, наставила да тебе, и твога брата Ђорђа и сетру Мару, васпитава у православном духу. Учила вас је да се само Господу Христу, Једином Истинитом Богу кличе: Алилуја!

Икос 3.

Иако си живео међу иноплеменицима и јеретицима, у Италији, а касније у Угарској, и међу грешницима у свету, свети Јоване, ти си се сачувао од оба зла. Нити си се икада поколебао у Вери Православној, нити су те привлачиле и заробљавале страсти и сласти овога света, него си као соко летео висинама небеским стремећи ка Свемогућем Богу. Због тога ти појемо:

Радуј се, оца благочестивог добри изданче!
Радуј се, преподобне мајке грано прекрасна!
Радуј се, у вечност загледани богочежњивче!
Радуј се, добри подражаваоче Христовог Еванђеља!
Радуј се, украшени свим врлинама!
Радуј се, јер те ништа светско није могло одвојити од љубави Христове!
Радуј се, Благочестивог Цара Христа добри слуго!
Радуј се, десницом Божијом чувани!
Радуј се, Царицом Небеском штићени!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 4.

Неколико година после смрти оца твога, ти, свети Јоване, пређе са мајком твојом и братом у Угарску, у Будим, поневши и свете мошти његове. По чудесном промислу Свом, Господ вас је довео народу Србском, да му будете вође и путовође у она тешка и смутна времена, и да заједно с њим до смрти певате: Алилуја!

Икос 4.

Иако иновѣран, угарски краљ Матија, видећи у теби и брату твојоме Ђорђу, свети Јоване, истинско по Богу благочешће, подари вам градове Купиново и Сланкамен, и земљу сремску, да управљате њоме, и да се борите против злочестивих агарјана. Због тога ти радосно кличемо:

Радуј се, земље сремске освећење!
Радуј се, непобедиви заштитниче свих Хришћана!
Радуј се, храбри православни војниче против агарјана!
Радуј се, правдом и милостињом украшени!
Радуј се, сиротих хранитељу!

Радуј се, заробљених ослободитељу!
Радуј се, путника и бездомних покровитељу!
Радуј се, чувару земље Србске!
Радуј се, надо свих потлачених!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 5.

Угарски краљ тада даде твоме брату Ђорђу и титулу деспота. Ваша престоница је била град Купиниво на реци Сави, где су у цркви светог апостола Луке биле положене мошти оца твога, светог Стефана. Твој брат убрзо обуче монашку ризу и постриже власи своје, те на тебе дође ред, свети Јоване, да преузмеш деспотску титулу. Али ти, жељан Небеског, а не земаљског царства, то одбијаше, и вапијаше ка Господу: Алилуја!

Икос 5.

Када виде да је Божија воља да ипак будеш Србски деспот, ти се, свети Јоване, са сузама предаде Деспоту и Господару свих светова, и храбро стаде на чело Србског народа, да му будеш пастир добри, и да га чуваш од свакога зла. Ти си знао да се без Бога не може ништа добро чинити, па си зато још више следовао ка Христу Господу, од Њега тражећи помоћ и у Њега имајући сву наду. Зато ти кличемо:

Радуј се, од Бога изабрани пастиру народа Србског!
Радуј се, јер си молитвама, као мачем, чувао народ Србски!
Радуј се, јер ти је Бог помагао у чувању повереног ти народа!
Радуј се, снажни штите народа Србског пред сваким злом!
Радуј се, православних царева похвало!
Радуј се, радовање благочестивих деспота Србских!
Радуј се, сиротих и удовица заступниче!
Радуј се, светлости незалазна!
Радуј се, јер си процветао као финик у двору Господњем!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 6.

Због честих турских упада преко Саве, ти си, свети Јоване, престоницу своју преместио у град Беркасово, крај манастира Привине Главе. Ту си и поред бриге коју си имао због сталних борби са Турцима, могао да у светињи манастира призиваш благодат Божију да те укрепи у тако тешком и одговорном послу. У светом манастиру си тихо певао Богу, кога си од утробе заволео: Алилуја!

Икос 6.

Исто тако, ти си, свети Јоване, као вођа православног народа, био изложен сталном притиску да напустите веру Отаца, веру коју је Србском роду дао свети Сава, и да пређете у папску, од благодати отпалу веру. Будући да си и срцем и умом знао да је Православна Вера једина истинита, и да је само у њој спасење сигурно, ти си непоколебљиво стајао у њој, не пристајући ни на претње ни на ласкаве понуде латина. Због те храбрости ми ти певамо:

Радуј се, јер те у исповедању вере нису преварили лукави латини!

Радуј се, јер у мору инославних сачува бисер Православне Вере!
Радуј се, светли изданче земље Србске!
Радуј се, јер ниси продао “веру за вечеру”.
Радуј се, храбро утврђење Вере Православне!
Радуј се, дивни исповедничке истине Христове!
Радуј се, дивна латицо у сабору светих исповедника Православља!
Радуј се, Богом прослављени због дела својих!
Радуј се, лучо светла на високој гори Православља!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 7.

Будући храбар и одважан војник, коме је Господ Христос био највећа заштита, ти си, свети Јоване, пожелео да сталне сукобе са Турцима решиш једним већим ратом, како би их потиснуо далеко од земље Србске. У томе су ти донекле помагали Угари и Млечићи. Али ти си само у Бога имао највећу наду, и Њему си неодступно певао: Алилуја!

Икос 7.

Ти си, свети Јоване, са Угарима и Млечима покушао да ослободиш од Турака и поробљене Србе на југу, чак си донекле у томе имао и успеха, али варљива политика Угара и латина је и овога пута срушила наду на ослобођење Срба од турског јарма. Они су склопили мир са Турцима, тако да је теби и твојем народу остало да још дуго чекате слободу. Захвални на храбрости твојој и племенитим жељама, ми ти певамо:

Радуј се, јер си желео ослобођење свих Срба из ропства!
Радуј се, храбри војсковођо Србскога рода!
Радуј се, силни заступничке православним војницима у рату!
Радуј се, нови победоношче Георгије!
Радуј се, весеље земље Србске!
Радуј се, узданицо поробљених!
Радуј се, дивни Божији угоднице!
Радуј се, јер си обасјан Божијом светлошћу!
Радуј се, јер осветљаваш мрак у душама нашим!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 8.

Зато си ти и даље, свети Јоване, сву наду полагао на Бога, и Њему се молио да заштити народ твој, и да му помогне да сачува своју веру и душу. Због тога си помагао многе православне манастире, да се у њима монаси моле за спасење Србског народа, знајући да је најблагочестивије када се изабране слуге Божије моле за народ и кличу Свемогућем Господу: Алилуја!

Икос 8.

Купујући пропадљивим благом, непропадљиво, ти си, свети Јоване, са својом благочестивом мајком и братом, великим прилозима помагао светогорске манастире светог Павла, Хиландар и Есфигмен, као и манастир Крупу у Далмацији, и многе манастире у Срему, Банату и Бачкој. Ви сте подигли и обновили манастире Крушедол,

Привину Главу, Месић, Фенек, Дившу, Беочин, Шишатовац, Кусић, свети Ђурађ и друге. Због те твоје ревности по Богу, ми ти кличемо:

Радуј се, ктиторе многих манастира и цркава!
Радуј се, добри грозде винограда спасоноснога!
Радуј се, богати благодаћу, обогати и нас сироте њоме!
Радуј се, духовна трпезо душа наших!
Радуј се, јер си од сунчане светлости јаче засијао!
Радуј се, исцељење наше пресветло!
Радуј се, свих нас нелажни чувару и похвало!
Радуј се, дивно дрво краснога рода!
Радуј се, светилниче земље Србске!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 9.

Исцрпљен многим ратним напорима, које си последњих година живота водио за ослобођење свога народа, ти се свети Јоване, због грознице коју си задобио у рату у Босни, у престоници својој у Беркасову, млад пресели у Господње дворе, где све силе Небеске и сви Свети, а и ти са њима, запевасте: Алилуја!

Икос 9.

Речити говорници нису у стању да искажу како си ти, свети Јоване, иако живећи у благочешћу и земаљском богатству, деспотством узвеличан, стално ратујући и живећи у браку, успео да сачуваш неугасиву љубав према Христу, и да Њиме будеш узвеличан и после смрти као мало ко на овој грешној Србској земљи. Због тога ти сверадосно кличемо:

Радуј се, јер си као голуб позлаћених крила узлетео у рајска насеља!
Радуј се, јер си се и пре Суда удостојио стати Богу с десне стране!
Радуј се, јер си се уселио у дворе Господње!
Радуј се, јер си молитвом и милостињом себе Господу довео!
Радуј се, јер иако земаљски цар беше, од Небеског ниси одбачен!
Радуј се, блажени, јер си блаженство наследио!
Радуј се, јер си са родитељима својим и братом у рајске обитељи насељен!
Радуј се, јер те је Христос као звезду небеску јавио народу Србском!
Радуј се, јер се великог Небеског дара удостоји!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 10.

Твоја благочестива и христољубива супруга Јелена, свети Јоване, не желевши више да се удаје, силом, и због политичких прилика би удата за хрватског племића, али само што не пресвисну од туге на самом венчању. Ипак, своју Православну Веру није напустила, и стално је помагала православне манастире, посебно на Светој Гори, и као сиња кукавица је тужно до смрти појала Богу: Алилуја!

Икос 10.

Дивно чудо се деси на Земљи, јер када после три године извадише из земље мошти твоје, свети Јоване, оне се нађоше целокупне и нетрулежне, као и у оца твога, светог Стефана. Многи се народ стече тада к њима у цркви светог Луке у Купинову. Раслабљени устадоше, слепи прогледаше, хроми проходаше, и сви болесни од њих здрави постадоше. Радујући се и захваљујући Богу који те тако благочестиво прослави, ми ти кличемо:

Радуј се, јер свете мошти твоје озарују Васељену!
Радуј се, јер из њих нам се искре исцељења дарују!
Радуј се, јер нам сијају јаче од злата и сафира!
Радуј се, проводниче Божије благодати!
Радуј се, дароватељу многих чудеса!
Радуј се, стубе пресветли који нас просвећујеш чудима!
Радуј се, мириса благоуханог изворе!
Радуј се, јер свима који прилазе са вером моштима твојим дајеш исцељење!
Радуј се, топли молитвениче за душе наше!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 11.

Неки човек лежећи на болесничкој постељи осам година, не нашавши здравља код земаљских лекара, чувши за чудеса која од твојих светих моштију бивају, рече оцу и матери: “Носите ме к моштима светог Јована!” И када га на врата цркве донесоше, он постаде здрав. Тада клече пред твој кивот и повика велегласно: “Молитвама светог Јована, спасе ме десница Твоја, Господе!” И пође радосно кући кличући: Алилуја!

Икос 11.

Исто тако, неки агарјанин који беше обузет демоном који се населио у утроби његовој, и који га је бацао на земљу, и у многе беде и невоље доводио, би приведен светим моштима твојим, свети Јоване, и деси се предивно чудо: Плачући и тражећи помоћ и исцељење, он постаде здрав и узвикну: “Нема вере, до Вере Хришћанске!” Славећи Бога који кроз Тебе посведочи истинитост Хришћанства, радосно ти узвикујемо:

Радуј се, јер сила Божија делује кроз тебе!
Радуј се, телесног здравља нашег исцелитељу!
Радуј се, душевног спасења нашег избавитељу!
Радуј се, јер многе сузе радоснице исцељени над тобом пролише!
Радуј се, радовање монаха и монахиња!
Радуј се, јер нас удивљујеш чудима и знамењима својим!
Радуј се, избавитељу наш од напасти демонске!
Радуј се, духовна наслада душа наших!
Радуј се, јер гледаш Светлост неприступну!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 12.

Твоје свете мошти, новојављени Јоване, посрамише агарјане и лукаве латине који у таму јереси упадоше, јер Господ кроз њих громогласно посведочи да је Вера

Православна, Вера Апостола и Отаца, Вера Христова, Вера Једносушне и Животворене Тројице, Оца и Сина и Светога Духа, у којој је најлепше певати: Алилуја!

Икос 12.

Због тога Турци, запаливши манастир Крушедол, задужбину свете мајке твоје и брата, запалише и твоје, и твоје свете породице мошти. Ипак је нама грешнима остао део стопала твога, свети Јоване, да га и ми данас са сузама целивамо, и помоћ кроз њега од Господа тражимо, мада верујемо да ти и даље невидљиво ходиш земљом сремском, будно чувајући свој народ од сила зла које непрестано на њега нападају. Зато ти благодарно певамо:

Радуј се, јер украшаваш Сабор Србских Светитеља!
Радуј се, јер свете мошти твоје сведоче истинитост Православне Вере!
Радуј се, обитељи Крушедолске недремљиви чувару!
Радуј се, земље Србске заступниче пред Богом!
Радуј се, јер си се као венцем победе украсио Еванђељем Христовим!
Радуј се, велико светило Цркве Божије!
Радуј се, јер Господу са Ангелима предстојиш!
Радуј се, раја удостојени, удостој и нас твоје радости!
Радуј се, светли украсе храма Божије Матере у Крушедолу!
Радуј се, свети Јоване, деспоте Србски, и слуго Божији!

Кондак 13.

О, свети Јоване, дивни угодниче Божији, прими ову малу молитву нашу као благопријатну, и заступништвом твојим измоли од Господа да нас избави од сваке беде и свакога зла. Подари нам мир у души, и опроштај свих сагрешења наших, да би могли, са тобом, слуго Божији, и са свима Светима, Христу Господу да певамо: Алилуја!

(Овај кондак се чита три пута, па затим поново: икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.)

МОЛИТВА

О, свети Јоване, свети изданче, још светије породице Бранковић! Ко ће исказати чудесну силу Божије љубави и премудрости, која се пројави у вама, и уз помоћ које ви постадохте светитељи Божији!

Зато те молимо, помози нам, свети Јоване, нама, који нисмо достојни ни да тражимо милост Господњу кроз тебе, нама, губавцима и сваким грехом упрљаним слугама демонским. Јер шта смо ми, него слуге непријатеља Божјих, када у нама нема ни једног светлог и чистог места где би Господ главу склонио. Јер нема греха, нема зла, нема гадости, коју ми нисмо учинили и којом се нисмо упрљали.

Али онај зрачак Небеске светлости који Бог неугасиво држи у нама по неизмерној љубави Својој, онај трун неуспаване савести, оно зрно живота, кроз сво то бласто и таму наше душе се отима, и зове тебе, велики слуго Божији. Јер и ти си носио тело смртно, и ти си у вртлогу зла битку за Вечни Живот водио, ти си ту битку храбро и извојевао, и знаш шта нам треба, знаш какву помоћ треба да нам упутиш. Зато те ми, духовни мртвачи, тим зрном живота којим нас Господ милостиво чува, призивамо и молимо. Молимо те да нам помогнеш да поново оживимо, да смрт одагнамо, да таму разбијемо, да зло уништимо, да Богу припремимо место у себи.

Знамо да ће легиони анђела зла који су у нама да се подигну и недају нам ни да започнемо борбу, али их ти, свети Јоване, одагнај благодаћу Божијом која изобилно борави у теби. И помози нам, као одојчадима, да поново проходамо у врлинама и чињењу заповести Божјих, како би имали наду да ћемо добити бар малени удео у Царству Небеском.

Јер ако у овом земном животу не припремимо место за Бога у себи, тешко нама, боље да се онда ни родили нисмо. Зато нам помажи, свети Јоване, како хоћеш, и како знаш, само да се спасемо, само да осуду не заслужимо, само да не чујемо оне страшне речи Господње: Идите од Мене, проклети, у огањ вечни - само то да не доживимо. И да онда једног дана, када завршимо овај привремени живот, о када би то и било, дођемо тамо где си ти, у твоје и твоје свете породице дворе, макар и последње слуге били у њима, и да заједно са вама опевамо и прослављамо име Најсветијег Господа Исуса Христа, Спаситеља нашег, коме са Беспочетним Оцем Његовом и Свесветим и Благим Животворним Духом нека је хвала и слава кроза све векове. Амин!